

Област Пловдив

▶ Население (2016)	672 428
▶ Територия (кв.км)	5972,9
▶ Брой на населените места	224
▶ Дял на населението в градовете (%)	75,2

Общ преглед

След няколко години на колебливо нарастване през 2015 г. брутният вътрешен продукт на човек в областта изпреварва средния ръст за страната. Средната годишна работна заплата също нараства значително. Безработицата в областта продължава да намалява, но това се дължи основно на по-ниска икономическа активност на населението. Инвестиционната активност в област Пловдив е близка до тази в страната. Усредненият размер на местните данъци и такси в общините от област Пловдив е над средното ниво за страната. Демографската картина в областта е значително по-благоприятна от общата за страната, като

областта е сред малкото, които привличат нетни мигранти от други области. Областта продължава традицията си за сравнително добро представяне на зрелостните изпити. Броят на лекарите и капацитетът на болниците в областта остават по-големи от тези в страната. Въпреки че съдиите в област Пловдив са сред най-натоварените, правораздаването е сравнително бързо. Сравнително високата урбанизация и гъстота на населението в област Пловдив обясняват по-високия достъп на населението до канализация и пречиствателни станции. През 2016 г. най-бързо нарастване и най-голям брой посещения се наблюдават при кината.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ●●●●

Доходи и условия на живот ●●●●

След няколко години на колебливо нарастване през 2015 г. БВП на глава от населението в областта нараства стабилно и дори изпреварва средния ръст за страната. С 10 173 лв./човек (при 12 339 лв./човек средно за страната) областта се позиционира на седмо място сред българските области. Колебания все още се забелязват при доходите на домакинствата в областта, но средната годишна работна заплата нараства постоянно и значително. През 2015 г. тя достига 9084 лв. при 10 535 лв. за страната и с всяка година стопява разликата.

През 2015 г. делът на местното население, живеещо с материални лишения, и делът на хората, живеещи под националната линия на бедност, са съизмерими със средните стойности за страната.

Пазар на труда ●●●●

През 2016 г. икономическата активност в област Пловдив намалява в унисон с намалението в страната. За втора година обаче тя остава по-ниска от средната за страната със стойност 66,5% при 68,7% за страната. Заетостта остава стабилна с около 62,0% през последните 3 години спрямо 63,4% за страната през 2016 г. Свиването на активността води до намаление на безработицата в областта – от 13,4% през 2013 г. безработицата в областта започва бързо да намалява и през 2016 г. за първи път е по-ниска от средната за страната със стойност от 6,8% при 7,7% за страната.

Образователната структура на населението на възраст 25–64 години в област Пловдив остава почти непроменена и малко по-неблагоприятна от средната за страната. През 2016 г. хората с висше образование са 25,2% (при 27,7% за страната), а тези с основно и по-ниско образование – 19,7% (при 17,7% за страната).

Инвестиции ●●●

Инвестиционната активност в област Пловдив е близка до тази в страната. Броят на предприятията се увеличава до 54 на 1000 души от населението, като почти достига средния за страната. Разходите за придобиване на ДМА също нарастват през 2015 г. – до 2637 лв./човек при 2973 лв./човек за страната. По-значително изоставане на област Пловдив се наблюдава по отношение на привлечените ЧПИ. След като през 2014 г. се регистрира отлив на инвестиции, през 2015 г. те отново нарастват слабо, но остават далеч от средните стойности за страната – 2368 евро/човек от населението при 3250 евро/човек за страната с натрупване към края на 2015 г.

Областта усвоява и сравнително малко европейски средства. Към 30 юни 2017 г. изплатените суми по оперативни програми на бенефициенти от областта достигат 1044 лв./човек при 1344 лв./човек за страната. В рамките на област-

та отново най-много средства усвояват общините Хисаря и Кричим с по над 3000 лв./човек, а най-малко – Брезово, Родопи и Садово с по под 500 лв./човек.

Инфраструктура ●●●●●

Поради географското разположение на областта и множеството населени места и общини в нея Пловдив е една от областите с най-голяма гъстота на железопътната мрежа. Гъстотата на пътната мрежа, както и делът на магистралите и първокласните пътища в Пловдив са близки, но по-ниски от средните стойности за страната. Качеството на пътищата обаче остава значително по-високо от средното за страната и през 2016 г. – 48% от пътната настилка в областта е в добро състояние при 42% за страната.

През 2016 г. Пловдив е сред областите с най-висок дял на домакинствата с достъп до интернет и най-висок дял на хората, използвали интернет – и двата показателя се повишават до над 68% при съответно 64% и 63% за страната.

% Данъци и такси ●●

Усредненият размер на местните данъци и такси в общините от област Пловдив е над средното ниво за страната през 2017 г. В няколко общини има и увеличения на ставките на данъците спрямо 2016 г. Най-голяма е разликата при размера на данъка върху превозните средства и леките автомобили с мощност от 74 до 110 kW и размера на патентния данък за търговия на дребно до 100 кв.м търговска площ при най-добро местонахождение на обекта. По-висок е и данъкът за таксиметров превоз основно заради относително високия му размер в община Пловдив.

Данъците за прехвърляне на собственост и върху недвижимите имоти на юридическите лица в общините от областта са близки до средните стойности за страната.

Администрация ●●●

Оценките на администрацията за развитието на електронното управление и предоставянето на услуги на „едно гише“ в общините в област Пловдив са близки, но под средните за страната през 2017 г. Същевременно оценката за прозрачността на администрацията в областта е малко по-висока от средната. Като най-прозрачни са определени общините Пловдив и Асеновград, а най-малко прозрачни – Стамболийски и Калояново.

Покритието на кадастъра в областта остава по-високо от средното за страната, но не се разширява значително през последните пет години. И през 2016 г. все още в осем от общо 18-те общини в областта никаква част от територията не е включена в кадастралната карта.

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ●●●●●

Демография ●●●●●

Демографската картина в областта е значително по-благоприятна от общата за страната. Процесът на застаряване продължава, но темпът и дълбочината му са умерени. През 2016 г. Пловдив е сред петте области в страната, които нетно успяват да привличат мигранти от други области и коефициентът на механичен прираст остава положителен. Естественят прираст в област Пловдив е малко по-благоприятен от средния за страната със стойност от -5% при -6% за страната.

Населението в градовете в областта се повишава и остава над средните за страната стойности. През 2016 г. градското население в област Пловдив е 75,2% при 73,3% за страната, което обяснява и по-високата гъстота на населението в областта.

Образование ●●●●●

През 2016 г. нетният коефициент на записване на населението в V–VIII клас в област Пловдив намалява още и остава по-нисък от средния за страната. Същевременно делът на второградниците, както и този на отпадналите от основно и средно образование остават значително по-високи от тези на национално ниво.

Областта продължава традицията си за сравнително добро представяне на зрелостните изпити. На матурите по БЕЛ през 2017 г. учениците от областта получават едни от най-високите оценки, като средната достига 4,33 при 4,22 за страната. Относително малко са и слабите оценки – 6% при 8% за страната.

Намаляването на студентите в област Пловдив следва общата тенденция в страната, но и през 2016 г. областта е сред първенците по брой на студентите спрямо населението.

Здравеопазване ●●●●●

Лекарите в областта, съотнесени към населението, остават повече от тези в страната. През 2016 г. на един общопрактикуващ лекар отговарят 1595 души от населението (при 1611 за страната), а на един лекар от водеща специалност – 421 души (при 530 за страната).

Броят на леглата в местните МБАЛ продължава да се повишава, поставяйки Пловдив на челни позиции със 7,4 легла на 1000 души от населението при 5,1 на 1000 души за страната през 2016 г. Осигуреността с достатъчно лекари и болнични легла обяснява факта, че Пловдив е областта с най-много преминали за лечение болни в МБАЛ за втора поредна година. През 2016 г. те са 408 на 1000 души от населението при 235 на 1000 души за страната.

Сигурност и правосъдие ●●●●●

Въпреки че съдиите в област Пловдив са сред най-натоварените, правораздаването е сравнително бързо и през 2016 г. Един наказателен съдия в областта разглежда средно по 13,2 дела на месец при 9,4 дела на месец в страната. Същевременно 95% от делата в област Пловдив са приключили в 3-месечен срок (при 89% за страната), а висящите дела са 5% (при 8% за страната).

Област Пловдив продължава да се характеризира с относително ниска регистрирана престъпност. През 2016 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността намаляват до 9,1 на 1000 души от населението при 12,6 на 1000 души за страната. Заедно с намаляването на престъпленията в областта разкриваемостта нараства за трета поредна година и през 2016 г. изпреварва средната за страната. Близко 55% от регистрираните през годината престъпления в област Пловдив са разкрити през 2016 г. при 48% за страната.

Околна среда ●●●●●

Сравнително високата урбанизация и гъстота на населението в област Пловдив обясняват високия достъп на населението до канализация. През 2015 г. 80% от населението живеят в селища с обществена канализация (при 76% за страната), а 64% имат достъп до канализация, свързана с пречиствателни станции за отпадъчни води (при 62% за страната).

Замърсяването на атмосферата с въглероден диоксид продължава да е по-ниско от средното за страната, но обемът на образуваните битови отпадъци е по-голям от средния за страната през 2015 г. Емисиите на въглероден диоксид са 137 т/кв.км при 324 т/кв.км за страната, а образуваните отпадъци в областта се повишават до 521 кг/човек годишно при 422 кг/човек годишно за страната.

Култура ●●●●●

През 2016 г. най-бързо нарастване на интереса и най-голям брой посещения се наблюдават при кината. Посещенията на местните кина достигат 967 на 1000 души при 778 на 1000 души за страната. Най-голям пък е спадът на посещенията в библиотеките в областта. През 2016 г. те са 118 на 1000 души – далеч от средните 605 на 1000 души за страната.

През 2016 г. в областта се отчитат 246 посещения в театрите на 1000 души от населението (при 322 на 1000 души за страната) и 436 посещения в музеите на 1000 души (при 734 на 1000 души за страната).

Ключови показатели за област Пловдив

Индикатори на икономическото развитие	2011	2012	2013	2014	2015	2016
БВП на глава от населението (лв., текущи цени)	8967	9138	9440	9295	10 173	n.a.
Средногодишен доход на лице от домакинството (лв.)	3657	3988	4514	4410	4300	4381
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	6889	7418	7922	8504	9084	n.a.
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	20,3	19,3	23,1	19,9	22,6	n.a.
Коефициент на икономическа активност на населението на 15–64 години (%)	64,2	67,7	70,7	71,7	68,8	66,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	58,4	60,0	61,2	62,2	62,1	62,0
Коефициент на безработица на населението на 15–64 години (%)	8,8	11,2	13,4	13,1	9,6	6,8
Дял на населението с висше образование на 25–64 години (%)	23,6	22,6	23,4	25,1	25,4	25,2
Брой на нефинансовите предприятия на 1000 души от населението	50	51	51	52	54	n.a.
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2144	2514	2291	2422	2637	n.a.
Чуждестранни преки инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	1847	1972	2430	2284	2368	n.a.
Дял на домакинствата с достъп до интернет (%)	47,5	55,1	60,7	45,0	61,7	68,4
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	47,5	48,0	43,7	44,5	47,1	47,6
Покритие на кадастъра (%)	24,4	24,4	24,4	24,4	24,4	24,6

Индикатори на социалното развитие	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	-3,8	-4,5	-4,0	-4,3	-4,9	-5,1
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	0,2	1,4	3,1	0,5	1,4	2,6
Среден успех от матурите по БЕЛ	4,53	4,29	4,34	4,34	4,31	4,27
Процент оценки на матурите по БЕЛ под „среден“ 3,00	3,18	5,03	4,91	4,56	7,04	8,61
Нетен коефициент на записване на населението в V–VIII клас (%)	82,3	80,7	79,5	78,8	78,0	77,7
Дял на здравноосигурените лица (%)	88,4	87,7	86,5	87,2	88,4	87,7
Преминали болни за лечение в МБАЛ на 1000 души от населението	228,0	327,8	353,0	242,2	412,1	408,0
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на 1000 души	11,9	10,9	11,3	10,6	10,3	9,1
Разкрити престъпления срещу личността и собствеността от регистрираните през годината (%)	35,3	33,6	32,1	34,4	37,8	54,5
Дял на висшите наказателни дела (%)	5,9	5,3	5,4	14,6	5,4	5,2
Дял на населението с достъп до канализация, свързано с пречиствателни станции за отпадъчни води (%)	54,1	54,3	54,6	54,9	64,1	n.a.
Емисии на въглероден диоксид в атмосферата (тонове вредни емисии/кв.км)	141,6	151,0	127,6	131,7	137,0	n.a.
Посещения в кината на 1000 души от населението	799	703	769	808	869	967
Посещения в театрите на 1000 души от населението	204	190	250	299	259	246